

Bilmekte fayda var

İlk adımlar

Açılış Saatleri / Resmi Tatiller

Oturum izni ve vatandaşlık

Özel Mali Mesuliyet Sigortası

Alkol / Tütün / Uyuşturucu

Evcil Hayvanlar

İsviçre'de birlikte yaşamak

İlk adımlar

Basel-Stadt Kantonu'na yeni mi taşındınız? O halde 14 gün içinde ikamet bürosuna kayıt yaptırmanız gerekmektedir. Yeni ikamet edenler, ikamet bürosuna şahsen kayıt yaptırdıklarında bireysel bir hoş geldiniz görüşmesi yapılır.

Resmi kayıt

Basel-Stadt Kantonu'na yeni taşınan herkes, 14 gün içinde ikamet ettikleri yerin (Basel, Riehen veya Bettingen) ikamet bürosuna kayıt yaptırmalıdır.

İsviçre'den veya bir AB ülkesinden ya da bir EFTA ülkesinden geliyorsunuz:

Yazılı olarak, E-Move CH üzerinden ya da Basel-Stadt, Riehen veya Bettingen'deki ikamet bürosuna şahsen kayıt yaptırabilirsiniz.

Bir AB ülkesinden veya bir EFTA ülkesinden değilseniz:

Lütfen Spiegelhof Müşteri Merkezindeki İkamet Kayıt Bürosuna (Einwohneramt) gelin.

Orada biyometrik verilerinizi kaydetmek zorundayız. Kayıt için bir ücret ödemeniz gerekecektir.

Adres burası:

Kundenzentrum Spiegelhof

Spiegelgasse 6

4001 Basel

Tel. 061 267 70 60

Kayıt için neye ihtiyacınız var?

Lütfen hangi belgeleri yanınızda götürmeniz gerektiğini önceden öğrenin.

Belgeler Almanca, Fransızca, İtalyanca veya İngilizce olmalıdır.

Her durumda şu belgelere ihtiyacınız olacaktır:

- Başvuru formu (Anmeldeformular). Başvuru formunu önceden doldurmanız gerekmektedir.
- Geçerli pasaportunuzun veya kimlik kartınızın renkli kopyası (AB/EFTA için)
- Kira sözleşmenizin veya konut sertifikanızın kopyası

Bu belgelere de ihtiyacınız olabilir:

- Vize
- İş sözleşmesi
- Sabıka kaydı
- Evlilik cüzdanı
- diğerleri

Kanton içinde taşınırsanız veya Basel-Stadt Kantonu dışına taşınırsanız, bunu da İkamet Dairesine bildirmeniz gerekir.

Bir AB ülkesinden veya EFTA ülkesinden değilseniz ama zaten İsviçre'de yaşıyorsunuz:

Başka bir kantona taşınacaksanız, Basel-Stadt kantonuna taşınmadan önce Göçmenlik Bürosunun onayını alın. Kayıt ancak daha sonra mümkündür.

Hoş geldiniz görüşmesi

Kayıt olmak için İkamet Kayıt Bürosuna gittiğinizde, kişisel bir görüşme yapılacaktır. Sizi karşılayacak, sorularınızı yanıtlayacak ve Basel'deki yaşam hakkında sizi bilgilendireceğiz.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.hallo-baselstadt.ch/tr/bilmekte-fayda-var/ilk-adimlar

Açılış Saatleri / Resmi Tatiller

İsviçre' de mağazaların büyük bir kısmı pazar günleri kapalıdır. Tren istasyonlarında (Bahnhof) bulunan mağazalar ise buna dahil değildir. Resmi tatiller Kantonlar tarafından belirlenir.

Resmi Tatiller

Resmi tatiller iş kanununda düzenlenmiştir hukuki olarak pazar günleriyle aynıdır. 1 Ağustos (İsviçre Ulusal Günü) bütün İsviçre'de resmi tatil günüdür. Buna ek olarak her Kanton sekiz tane daha resmi tatil ilan edebilir. Aşağıdaki günler Basel-Stadt Kantonu'nda resmi tatillerdir: Yeni Yıl (1 Ocak), Paskalya cuması (Paskalyadan önceki cuma günü), Paskalya pazartesi, İşçi Bayramı (1 Mayıs), Göğe Çıkış (Paskalya pazarından 40 gün sonra gelen Perşembe günü), Pantekot haftasının pazartesi günü, İsviçre Ulusal Günü (1 Ağustos), Noel Bayramı (25 Aralık) Stephan günü (26 Aralık).

Mağazaların Açılış Saatleri

Mağazaların açılış saatleri kantondan kantona değişmektedir. Basel-Stadt Kantonu'nda mağazalar Pazartesi'den Cuma'ya kadar sabah 6.00'dan akşam 8.00'e kadar açık olabilir. Ancak, mağazaya bağlı olarak süreler değişebilir ve daha kısa olabilir. Cumartesi günü, çoğu mağaza hafta içine göre daha erken kapanır; genellikle saat 18.00'de. Pazar günü çoğu mağaza kapalıdır. Tren istasyonlarındaki, benzin istasyonlarındaki veya mahalle dükkanlarındaki dükkanlar istisnadır; bunlar genellikle 7 gün açıktır ve genellikle diğerlerinden daha erken açılır ve daha geç kapanır.

Resmi Dairelerin Açılış Saatleri

Kanton idari yönetimi genellikle Pazartesi'den Cuma'ya 8.00-12.00 ve 14.00-17.00 saatleri arasında açıktır. Bazı ofisler öğleden sonra 13.30'a kadar açıktır ya da telefonla daha uzun süre ulaşılabilir. Gişelerin ne zaman açık olduğunu önceden internetten veya telefonla öğrenmeniz tavsiye edilir.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.hallo-baselstadt.ch/tr/bilmekte-fayda-var/acl-saatleri--resmi-tatil

Oturum izni ve vatandaşlık

İsviçre'de uzun süre oturabilmek yada çalışabilmek için bir izne ihtiyaç vardır. Çeşitli oturum izinleri ve süresiz yerleşme izni arasında ayırım yapılır.

Oturum izni çeşitleri

İsviçre'de kalındığı süre içerisinde çalışmak ve burada üç aydan uzun süre kalmak belli izinlere tabidir. Bu izinler Kanton Göçmenlik Dairesi (Migrationsamt) tarafından verilir. Kısa süreli oturum izinleri (1 yıla kadar), süreli oturum izinleri (süreli), süresiz oturum izinleri (süresiz) ve sınır ötesinde çalışanlar için geçiş izni arasında ayırım yapılır.

- Kısa süreli oturum izinleri (L): Bu oturum izni, sınırlı bir sürede (en fazla 1 yıl) belli bir amaç için İsviçre'de yaşayanlar içindir. 3 ay ile 1 yıl arası bir iş ilişkisini kanıtlayan (iş sözleşmesi) çoğu AB ve EFTA ülke vatandaşları bu oturum izni hakkına sahiptir.
- Süreli oturum izni (B): Bu oturum izni İsviçre'de uzun süreli kalanlar içindir. Çoğu AB ve EFTA ülke vatandaşları eğer 1 yıldan daha fazla İsviçre'de çalıştıklarını (iş sözleşmesi ile) kanıtlayabilirlerse bu oturum iznini alma hakkı kazanırlar. Bu oturum izni AB ve EFTA ülke vatandaşları için 5 yıllığına verilir. Diğer ülke vatandaşları için iznin geçerlilik süresi 1 yıldır. Daha sonra süreyi uzatmak için başvuru yapılmalıdır. Başvuru yapan kişiler için oturum izninin uzatılması Almanca kursuna gitmek gibi belli şartlara bağlanabilir. Oturum izni kanuni olarak uzatılmayabilir. Uzatmaya engel olabilecek nedenlere suç işlemek ya da sosyal yardım almaya bağımlı olmak gösterilebilir. Kesintisiz olarak altı aydan fazla yurt dışında kalınırsa oturma izni silinir. Mülteci olarak tanınan kişiler de B oturum izni alır.
- Süresiz oturum izni (C): Bu oturum izni İsviçre'de 5 ya da 10 yıl ikamet ettikten sonra alınır. Burada da AB/EFTA ülkelerinden ve diğer üçüncü ülkelere gelen kişiler için farklı koşullar geçerlidir. Yurtdışına taşınması durumunda daimi oturma izni belirli koşullar altında en fazla dört yıl saklı tutulabilir. Bunun için Kanton Göçmenlik Dairesi'ne bir dilekçe sunulması gerekmektedir.
- Geçici oturum izni (F): Bu oturum iznini mülteci olarak tanınmayan, ülkeye geçici olarak kabul edilen sığınmacılar alır. Bu oturma izninin her yıl yenilenmesi gerekir.

Yabancılar Kimliği

İsviçre'de yaşayan yabancılar bir yabancı kimlik kartı (Ausländerausweis) verilir. Kimlik kartının çalınması veya kaybolması durumunda, derhal polise bildirmeniz gerekir. Polisin kayıp ihbarı ve kendi ülkenizden aldığınız pasaportun veya kimlik kartının (AB/EFTA için) bir kopyası ile Göçmenlik Bürosundan (Migrationsamt) yeni bir kimlik kartı sipariş edebilirsiniz.

Uzatma

Oturum statüsüne ve gelinen ülkeye göre oturma izinlerinin farklı aralıklarla uzatılması gerekir. Eğer bir uzatma işlemi gerekiyorsa bir form alacaksınız (Verfallsanzeige). Bu form doldurulmalı, işveren tarafından onaylanmalı ve ardından yerel pasaportun veya kimlik kartının (AB/EFTA için) bir kopyasıyla birlikte Göçmenlik Bürosuna (Migrationsamt) gönderilmelidir. Herhangi bir sorunuz varsa, Göçmenlik Bürosu bilgi verir.

Düzenli vatandaşlığa kabul

İsviçre'de on yıl yaşamış olan herkes federal vatandaşlığa geçiş izni için başvurabilir. Bir kişinin 8 ila 18 yaş arasında İsviçre'de geçirdiği yıllar iki kat sayılır. Vatandaşlığa kabul için önemli şartlar, ikamet süresinin doldurulması, Almanca diline hakim olmanız, entegre olmanız ve borç veya sabıka kaydınızın olmamasıdır.

Kolaylaştırılmış vatandaşlığa kabul

Bazı yasal koşullar altında, kolaylaştırılmış vatandaşlığa geçiş, öncelikle İsviçre vatandaşlarının yabancı eşlerine ve İsviçreli bir ebeveynin soyundan gelenlere açıktır. Kolaylaştırılmış vatandaşlık durumunda, federal hükümet vatandaşlığa kabul konusunda tek başına karar verir.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.hallo-baselstadt.ch/tr/bilmekte-fayda-var/oturma-izni

Özel Mali Mesuliyet Sigortası

Bütün yetişkin bireyler bir özel mali yükümlülük sigortası mecburi olmamasına rağmen yaptırmalıdır. Bu sigorta kasıt olmaksızın birine hasar verildiğinde, bu hasar giderlerini karşılar.

Kişisel Sorumluluk

Eğer bir kişi diğer bir kişiyi yaralarsa, ya da başkasına ait bir eşyaya zarar verirse, bu zararları ekonomik olarak karşılamak zorundadır. Hasarlara kasıt olmaksızın sebep olunursa da bu durum geçerlidir. Maliyetler çok yüksek olabilir. Örneğin bir kişi, birini kayak yaparken yaralarsa bunun giderleri yüzbinlerce frankı bulabilir.

Özel Mali Mesuliyet Sigortası

Hasarlar durumunda ekonomik zorluklar yaşamamak için özel mali mesuliyet sigortasına (Privathaftpflichtversicherung) ihtiyaç vardır. Bu sigortayı yaptırmak için özel sigorta kurumlarının birçoğu tarafından sunulur. Bir evdeki tüm aile bireyleri özel mali mesuliyet sigortalarını ortak yaptırabilir. Bu sigorta zorunlu değildir, ancak mutlaka yaptırılması tavsiye edilir.

Sigortanın üstlendikleri

Özel Mali Mesuliyet Sigortası, sigortalanan kişinin üçüncü şahıslara ve eşyalara verdiği zararları üstlenir. Bunlara örnek olarak; tamir giderleri, tedavi masrafları, zayi olan maaşın tazmini ve manevi tazminat verilebilir. Özel Mali Mesuliyet Sigortası aynı zamanda belli ev hayvanlarının sebep olduğu hasarları da üstlenir. Aynı evde yaşayan bireylere verilen zararları bu sigorta karşılamaz. Aynı zamanda kasten veya ağır ihmâl neticesinde meydana gelen hasarlar da sigorta tarafından karşılanmaz.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.hallo-baselstadt.ch/tr/bilmekte-fayda-var/oezel-mali-mesuliyet-sigortas

Alkol / Tütün / Uyuşturucu

Uyuşturucu maddelerin bulundurulması, tüketilmesi ve satışının yapılması ceza gerektiren suçlardır. Alkol ve tütün satışı için yaş sınırlaması vardır.

Uyuşturucu

Kanun dışı uyuşturucu maddelerinin bulundurulması, satışının yapılması ve tüketimi ceza gerektiren suçlardır. Bu küçük miktarlar için de geçerlidir. Hangi maddelerin kanun dışı olduğu, Uyuşturucu Maddeler Kanunu'nda (Betäubungsmittelgesetz) belirtilmiştir. Mesleki olarak uyuşturucu maddelerinin satışının yapılması ağır cezayı gerektiren suçtur.

Alkol ve Tütün

Alkol ve tütün satışı için yaş sınırlaması vardır. Kanton Basel-Stadt'da 16 yaşından küçük çocuklara tütün ürünleri ve alkollü içeceklerin satışı yasaktır. Belirli sert alkollü içecekler için yaş sınırı 18'dir.

Sigara İçme Yasağı

Sigara içme yasağı İsviçre'de kantonlara göre farklı düzenlenmiştir. Kanton Basel-Stadt, bireyleri pasif içicilikten korumak için Federal Yasa'yı ve Kanton Restoranlar Yasası'nı kendine esas alır. Sigara içme yasağı aşağıda belirtilen mekanlarda geçerlidir:

- Kamuya açık kapalı yerlerde (Hastane, devlet daireleri, okullar, müzeler, sinemalar, tiyatrolar, trenler ve otobüsler, dükkan ve alışveriş merkezleri)
- Birçok kişinin çalıştığı iş yerlerinde.

Bir restorantta sigara içilip içilmeyeceği, restorantın büyüklüğüne bağlıdır. Bazı Restorantlarda ayrı bir sigara içme bölümü vardır.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.hallo-baselstadt.ch/tr/bilmekte-fayda-var/alkol--tuetuen--uyuturuc

Evcil Hayvanlar

Evcil hayvan bulunduranlar çeşitli kurallara uymalıdır. Örneğin bazı hayvan türleri her evde bulundurulamaz. Köpekler Kanton nezdinde kayıt altına alınır.

Evcil Hayvan Bulundurmak

Kiralık bir evde oturan kişi, evinde hint domuzu, sıçan (fare), kanarya (kuş) ya da balık gibi küçük hayvanlar barındırabilir. Ama daha büyük hayvanların bulundurulması (Kediler ve küçük köpekler de dahil) kira sözleşmesi'nde yasaklanabilir. Gürültü çıkaran ve tehlikeli olan hayvanlar da ev sahibi tarafından yasaklanabilir. Bunun dışında hayvan sahipleri hayvan koruma yasalarına dikkat etmek zorundadır. Mesela belli hayvanlar tek başına bulundurulamaz (örneğin tavşanlar). Aynı zamanda uyulması gereken asgari kafes büyüklüğü ve donanımı için kurallar vardır. Birçok hayvanın (egzotik hayvanlar) İsviçre'ye sokulması kesinlikle yasaktır. Diğer hayvanlar için veterinerlik bürosundan verilecek özel bir izne ihtiyaç vardır.

Köpekler

Basel-Stadt kantonunda özel bir köpek yasası vardır. Bu, köpek sahiplerinin görevlerini belirler. Veteriner hekim daha fazla bilgi sağlayabilir.

- İsviçre'deki tüm köpekler bir mikroçip ile işaretlenmeli ve bir veri tabanına kaydedilmelidir. Köpeğe bir köpek pasaportu verilir (kredi kartı formatında). Bu, hayvanınızla Avrupa Birliği ülkelerine seyahat etmek istediğinizde ihtiyacınız olan evcil hayvan pasaportu ile aynı değildir.
- Köpekler kantona kayıt ettirilmelidir. Bunun için online bir form bulunmaktadır. Yıllık vergi ödenmesi gerekmektedir. Herhangi bir köpek beslemek için zorunlu sorumluluk sigortası (Haftpflichtversicherung) da yaptırılmalıdır.
- Bütün köpek sahipleri, köpek dışkılarını toplamak ve çöpe atmaktan sorumludur. Bu görevini yapmayan kişiler para cezası alırlar.
- Bazı köpek cinsleri için özel bir izne ihtiyaç vardır (örneğin Pitbull veya Rottweiler).
- Köpeklerin belediye parklarına ve çocuk oyun alanlarına girmesi genellikle yasaktır. Köpeklerin giremeyeceği bölgeler ve köpek banyosu alanları kantonun "Mapserver"ında işaretlenmiştir.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.hallo-baselstadt.ch/tr/bilmekte-fayda-var/evcil-hayvanlar

İsviçre'de birlikte yaşamak

Her ülkenin kendine has kültürel özellikleri vardır. İsviçre'de de bilmeniz gereken bazı görgü kuralları vardır.

Farklı Kültürler

İsviçre'de farklı kültürler ve zihniyetler vardır. Bu aynı zamanda dört ulusal dilden de kaynaklanmaktadır. İsviçre'nin Almanca konuşulan bölümünde normal olan, Fransızca konuşulan bölümünde tamamen farklı olabilir. Şehir ve taşra arasındaki farklar da büyük olabilir. Bununla birlikte, İsviçre'nin her yerinde aynı olan gelenekler vardır.

Selamlaşmak

İsviçre'de birbirimizi bu şekilde selamlarız: genellikle el sıkışırız ve birbirimizin gözlerinin içine bakarız. Erkekler ve kadınlar da birbirlerinin gözlerinin içine bakarlar. Basel'de "Griezi" deriz. Eğer insanlar birbirlerini çok iyi tanıyorlarsa "Sali" ya da "Hoi" de derler. Kırsal kesimde insanlar birbirlerini tanınmasalar bile sokakta selamlaşırlar. İsviçre'de nezaket önemlidir. Bu yüzden sık sık "teşekkür ederim" ve "lütfen" deriz. Örneğin, bir dükkanda ya da restoranda birkaç kez "teşekkür ederim" ve "lütfen" deriz.

Dakiklik

İsviçre'de dakiklik çok önemlidir, özellikle de iş yerinde. Eğer 5 dakikadan fazla geç kalırsanız, lütfen bize zamanında haber verin. Biriyle mi buluşmak istiyorsunuz? O zaman önceden randevu alın.

Dolaylı İletişim

İsviçre'de genellikle eleştirilerimizi doğrudan dile getirmeyiz. Çoğu zaman sadece imada bulunuruz. Yine de karşımızdaki kişinin eleştiriyi anladığını varsayabiliriz. Eğer henüz iyi Almanca bilmiyorsanız, bu sizin için özellikle zordur. Ayrıca, bazen çatışmalardan kaçınırız. Örneğin komşularınız rahatsız mı oluyor? O zaman sizi şahsen görmeye gelmeyebilirler, ama size bir mektup yazabilirler. Doğru anladığınızdan emin değil misiniz? O zaman tekrar sorsanız iyi olur.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.hallo-baselstadt.ch/tr/bilmekte-fayda-var/ivicrede-birlikte-yasamak